СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Диляна Никифорова

относно: дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ **в област на висше образование:** 8. Изкуства **професионално направление:** 8.3. Музикално и танцово изкуство **докторска програма:** Хореография **Автор на дисертационния труд:** Теодора Маринчева Станева **Тема на дисертационния труд:** „Развитие на модерния танц в системата на средното образование“ **Научен ръководител:** доц. д-р Ивайло Иванов (ВСУ „Черноризец Храбър“ – Варна)

1. Обща характеристика на дисертационния труд и кандидата

Представеният дисертационен труд от Теодора Маринчева Станева съдържа 484 страници, разпределени в увод, три глави, заключение, библиография (съдържаща 139 литературни и 24 интернет източника) и 19 приложения. Основният текст включва 4 таблици и 3 фигури.

Теодора Станева притежава магистърска степен по „Балетна режисура“ от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив и бакалавърски степени по „Хореография“ и „Журналистика“. Нейният дългогодишен практически опит като старши учител, хореограф и главен художествен ръководител (в СУ за ХНИ „Константин Преславски“ – Варна и др.) ѝ осигурява необходимата експертиза за научното осмисляне на изследваната материя.

Актуалността на изследването е висока. Трудът запълва празнина в българската танцова педагогика относно структурирането на професионалното обучение по специалността „Модерен танц“ в средните

училища след приемането на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) през 2016 г. Особена стойност има фактът, че дисертантът е и автор на първите действащи учебни програми по специалността, анализирани в дисертацията.

2. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

Представените от кандидатката научнотеоретични, научно-приложни и практико-приложни приноси са обосновани и имат значение за хореографската педагогика:

1. **Научнотеоретични приноси (обогатяване на съществуващи знания):**
    - **Систематизация и изясняване на терминологията:** Извършено е терминологично и методическо разграничаване между понятията „модерен танц“ (възприет като исторически формирано устойчиво ядро от авторски техники) и „съвременни танцови техники“ (вариативен компонент от постмодерни и актуални практики).
    - **Проследяване на идейно-историческата приемственост:** Подробно е анализирана ролята на системата на Франсоа Делсарт и нейните трансформации чрез Жак-Далкроз, Рудолф фон Лабан и пионерите на модерния танц (Марта Греъм, Хосе Лимон, Лестър Хортън).
    - **Сравнително-педагогически анализ:** Съпоставени са американският, руският и българският опит, въз основа на което е формулиран адаптивен модел, съчетаващ академичната системност с творческата автономия.

2. **Научно-приложни и практико-приложни приноси (приложение в практиката):**
    - **Разработване на концептуален образователен модел:** Създадени и научно обосновани са първите авторски учебни програми по професия „Танцьор“, специалност „Модерен танц“ след ЗПУО (2016 г.).
    - **Вертикална и междупредметна интеграция:** Разработена е вертикална структура на обучението от VIII до XII клас (при варианта на учебен план В4), изградена на спираловиден принцип. Обоснована е взаимовръзката между фундаменталната академична роля на класическия танц и специфичните изисквания на модерния и джаз танца, импровизацията, композицията и сценичната практика.
    - **Комплексна система за оценяване:** Дефинирани са критерии за оценяване, които обхващат не само техническата прецизност, но и телесната осъзнатост, музикалността, творческата самостоятелност и сценичната култура.

3. Критични оценки, забележки и препоръки

Към представения труд могат да бъдат направени следните конструктивни забележки и препоръки:

1. **Относно обема и структурата:** Общият обем на дисертацията (484 страници) е значителен. Големият брой приложения (194 страници) е от полза за практиката, но част от прегледа на историческите източници в Първа глава би могъл да бъде по-синтезиран, за да се изостри акцентът върху авторските изводи.

2. **Влияние върху резултатите:** Направените забележки имат предимно технически и редакционен характер и **не намаляват научната и практическата стойност** на постигнатите резултати и приноси.
3. **Препоръка:** Препоръчвам на дисертантката да доразвие научно-приложните си резултати под формата на самостоятелно методическо ръководство или учебник, който да служи на преподавателите по модерен танц в средните училища по изкуствата в страната.

4. Становище относно наличие или липса на плагиатство

В представения дисертационен труд и автореферат **не се установяват данни за наличие на плагиатство**. Използваните литературни, нормативни и интернет източници са коректно цитирани и цитирани в съответствие с академичните стандарти. Публикуваните от кандидатката научни статии отразяват основните акценти на изследването.

5. Заключение

Дисертационният труд на Теодора Маринчева Станева на тема **„Развитие на модерния танц в системата на средното образование“** отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответните вътрешни нормативни актове на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Постигнатите научнотеоретични и практико-приложни резултати дават основание за позитивна оценка.

Еднозначно давам своя положителен вот и предлагам на научното жури да присъди на **Теодора Маринчева Станева** образователната и научна степен

„доктор“ в професионално направление **8.3. „Музикално и танцово изкуство“** (докторска програма „Хореография“).

Дата: 05.11.2026 г.

Изготвил становището: ....

(доц. д-р Диляна Никифорова)